

Nýársrøða løgmanns

(Framhald)

Ídnaður, handverk og landbúnaður

Tó, av hesum lista sæst eisini í hvønn mun búskapur okkara er knýttur at havinum, av 250 mill. kr. stava einans tveir—tríggjar frá øðrum vørum enn fiskavørnum. Væl fæst rætta myndin av tí týðningi, sum landbúnaður, handverk og ídnaður hava, ikki av útflutninginum, hetta sýnir tjóðarroknaskapurin betri. Henda framleiðsla er so gott sum øll til egið brúk, og hon økist títetur. Hvør spard króna innan t.d. skipasmíð, innan framleiðsluna til fiskivinnuna ella av byggitilfari ella innflutninginum av matvørum telur jú eins nógv og hin, sum fekkst fyrri útflutta vøru.

Men tó eigur tann veruleikin, at miseydnad veidúar verða ár har vit einki hava at selja, at elva til undirtøku við hugsanunum, sum nú eru so nógv frammi, um arbeiddskapandi virksemin uppi á landi t.d. innan ídnað, soleiðis at vit eisini kundu fingið ein eksportídnað, sum ikki beinleiðis hevur samband við fiskivinnuna. Hetta vildi verið rætt og beint.

At her krevst eitt stórt arbeidi við tilrættalegging, og at eisini krevst at líkindi til lagaligar íleggingar uppi á landi verða bótta er eyðsæð.

Í lotuni eru vit kanska so væl útgjørd til at reka sjóvinnu, at hugsað eigur at vera um ikki bert at investera í nýbygging av skipum. Her er investeringshugurin í lotuni ovur stórum, og títetur er væl av peningi vunnin, sum menn hava hug til at leggja í stórra, dýrari og kappingarforari skip. Hesi skulu sjálvandi hava enn nókur ár, og ein hóskandi endurnýgging eigur alla tíðina at fara fram. Men vøru íleggingarmøguleikarnir uppi á landi betri, og vøru umstøðurnar til kannan av ymsum ídnaðarprojektnum betri, er hugsandi, at nakað av vunnna peninginum bleiv investeraður í haldgott virksemin uppi á landi.

Títetur sær út til at undirtøka er í fólkinum fyrri at leggja til brots fyrri at fjølbroyta okkara búskap enn meira við at byggja upp vinnugreinar. Tað verður tí ein av størstu uppgávum samfelagsins og lóggevaranna at skapa fortreytirnar fyrri fruktargóðum virksemin innan ídnað, og útlitið til at gongd kemur á her er eftir mínum tykki gott í lotuni. Leggur samfelagið veruliga rygg til, eins og við arbeidinum at veita tey mest kappingarforu veiðuförini, er eingin ivi um, at tað, samfelagið skal leggja til, verður vunnið inn aftur eftir stuttari tíð í spardum sosialum veitingum, sum minstuløn, prísveibót, arbeiddsloysistudningi og øðrum. Hesar veitingar skulu vera og útbyggjast serliga arbeiddsloysistryggingin, sum enn onga leið er komið við, men munur er á tá tær

skulu vera álitid hjá flestum og ikki sum atlað ein trygging hjá teim, sum í mesta mun seta í váða liv, heilsu og tryggleika teirra sum teir avvarða. Hvat innflutninginum viðvikur, er fallið fyrst og fremst orsakað av, at tað vóru óvanliga stórar íleggingar í skip í 1969, heilar 63,5 mill. kr. ímóti 23 í 68 og 4 í 67. Í ár eru komnir nokkur skip, serliga smærri ídnaðartrolarar umframt ein frystibátur. Í 1971/72 og 73 kemur aftur ein óvanliga stór investering í skip, men ein part av hesum verða vit at byggja sjálvir, og vil tað tí telja minni í innflutninginum.

Almenn arbeidi

Seinnu árinum og eisini í ár hevur verið væl av almennum arbeidi uppi á landi til samferðslu orku og kommunikasjónsendamál, eisini fer framvegis fram stórbygging innan skúlaøkið, hospitalsøkið og onnur almenn øki, hetta hevur sjálvandi hjálpt í stóran mun mangan staðni har arbeiddsloysi annars hevði valdað.

Henda almenna ílegging hevur ligið millum 50 og 70 mill. kr. árliga, og kemur hon iva-leyst at standa við nokur ár enn, ja helst at vaksa upp móti 90 — 100 mill. kr. árliga.

Fyri árið sum kemur er mett at íleggingin frá kommununum, lótingi og statu verða umleið 90 mill. kr. Hetta vil økja móguleikarnar fyrri arbeidi nakað, men vert er at minnst til, at hesi arbeidi fyrri ein stóran part eru figgjaði við lánun, sum skulu afturgjaldast, og tað eigur fyrst og fremst at verða skattingin av ágóðanum av produktivari vinnu, sum greiða skal hetta gjald, tí er enn meira neyðugt at skipa so fyrri, at produktiv vinna gevst.

Av málum, neyðugt verður at víðgera í komandi tíð, skulu nevast:

1. Skattalagið, her má fáast ein meira tíðarhóskandi skipan, sum bæði lettir

um hjá láginntøkunum og samstundis fær við meira av tí peningi, sum í dag sleppur undan skatting.

2. Húsabyggingarviðurskiftini soleiðis at meira verður til lagalig útlán til teirra ið byggja skulu. Her er húsalánsgrunnurin styrktur umframt í ár, men hetta má standa við og mennast. Stórbyggingar av ognaribúum og leigubúum má eisini gerast mógulig. At veita nógv mikið av byggioki og herundir at fáa byarplánir gjørdar stendur eisini fyrri.
3. Sambandið við útheimin má fáast í fastari legu enn í dag, bæði loft- og sjóvegis.
4. Styrkjan av teirri umsiting, sum í dag hevur alt meir og meir við alla útbygging og alt samfelagsliv at gera, so hon ikki gerst meinbogi, men verður før fyrri veruliga at hjálpa, vegleiða og eftiransa.
5. Marknaðarviðurskiftini at loysa á ein hátt, sum ikki kostar okkum vunnin rættindir, ella tekur nakað undan av tí stóði tjóðin mentunnarliga og tjóðskaparliga skal standa á.
6. Sosialu viðurskiftini framvegis at halda á hædd við tíðarinnar krøv, so ikki afturstig verður, men heldur fleiri móguleikar skapast at stuðla har stuðul er fyrri neyðumi, men har vit ikki røkka í dag.
7. Framhald av útbyggingini

av mentunnar- og lærdómssetrum okkara soleiðis at øllum verður veittur móguleiki til lærdóms, eisini teim, sum í dag hava torført við at laga seg eftir tí mynstri, undirvisingin hevur í dag, at ílegging innan hetta økið kemur læandi aftur er vaksandi fatan av. 8. Kommunanna figgjanarviðurskifti at bota og at fáa í lag eina prioritering av útbyggingini til frama fyrri allar kommunur.

9. Effektivisera kanningararbeiði hjá serfrøðingum okkara, við at geva teim bestu arbeiddsumstøður og bestu arbeiddstólina. Hetta bæði viðvíkjandi fiskivinnu, landbúnaði og ídnaði.

Hópur av øðrum málum

áttu at verið nevnd, men tey eru tó við tí fyrisetningi vit sum tjóð seta okkum. Fyrisetningar og hugsjónir eru neyðugar hjá tjóðini, tí — sum orðatøkini siga — uttan tær villist fólkið, og skal tað vera eitt ynski mitt við hetta áramótið, at tað skal eydnast, burtur úr tí, sum vit hvør sær seta okkum fyrri, at fáa eina felags hugsan og ein felags vilja til framvegis at liva undir viðurskiftunum soleiðis skipaði, at eingin okkara nýtist at

missa virðing sína fyrri menniskjuni og gerðum hennara, men at vit øll við sóma og virðing hvør fyrri øðrum avgera hvørja trætu og hvønn tviðrátt um, hvør fragasta leiðin er hjá hesi tjóð at ganga longur fram andaliga, mentunnarliga og materielt uttan at draga inn á okkum tær fylgisjúkur, sum ofta eru hjálavørrar av broytingunum.

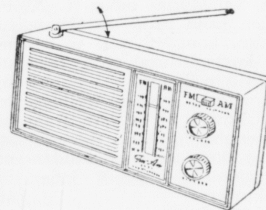
Her við árslok hevur tú fyrri tær í huganum allar tær mongu, mongu hendingarnar, sum hava verið við til at forma liv titt.

Ikki vóru tað bert tær ljósu loturnar, har vóru eisini hendingar sum enn kennast tungar og nívandi. Tey sum í dag sita við missi og tómeika eiga okkara djúpastu samkenslu.

Tað er tó við góðum treysti vit leita inn í nýggja árið, og við teirri vón og vissu, at hetta fer at bera okkum longur fram móti málinum, sum er at umstøðurnar hjá fólkinum, her livir, gerast tær bestu.

Latum okkum ynskja hvør øðrum gott og signað nýár.

CONION ferðaradio

Millumbylgja við Tórshavn-Radio. — FM bylgju umráði. Útvarpið byrjar at senda FM í summar.

Við tasku og oyraproppi. — Prísur: 228,00 kr.

RADIOBÚÐIN, Runavik, tlf. 7008
RADIO-EL Tórshavn, tlf. 1397

Tryggingarsambandið FØROYAR

Føroya Kriggstrygging	Tlf. 1090
Føroya Sjóvátrygging	- 1090
Føroya Brunatrygging	- 1098
Føroya Vanlukkutrygging	- 1466

Vit tryggja:

Bátar, skip, vørum, hús, innbúgv, akfør o. a.

Føroyingar elga at tryggja í landsins egnu trygging.

Vit hava altíð á goymslu alt tilfar til

blikksmíð
sanitet
hitaverk

DEMICH

Tlf. 1072 - Tórshavn

Verður sett um

alt landið

AREIDSTÓL
STOYPIGÓDS
TIMBUR
BYGGITILFAR
JFK
Telefon: 5146 - 5255
Teig: Kjelbro, Klakkevik
Teleks 20
KLAKKSVÍKAR
TIMBURHANDIL
P. J. F. KJØLBRO

HALDIÐ...
KEYPIÐ...
LESID...
F. S. S. I. A.
F. S. S. I. A.
F. S. S. I. A.

FØROYA
BANKI
banki FØROYA